

Piyalepaşa'da görüntülediğimiz Ercan Kesal gerçek düşünün yönetmenlik olduğunu söylüyor.

"Piyalepaşa'nın hikayesini çekmek istiyorum"

"Mayıs Sıkıntısı" ve "Uzak"ın başrol oyuncusu Muzaffer Özdemir "Yurt" adlı kendi filmini çekti. Sizde durum nedir? Evet, kendi filmimi çekmek istiyorum, hatta yazıyorum bile. Buraların hikayesi; Piyalepaşa, göç öyküsü, politik bir kimlik, aday adaylığı ve hayal kırıklığı... Aslında bir gün bir bakarsınız ki kafanızdaki ideallere hiç uygun değilsiniz. İşte bunun öyküsü biraz da.

"Kim benim gibi 50 yaşında bir adamdan aktör yaratabilirdi ki?"

ESİN KÜÇÜKTEPEPINAR
esin@sinema.com

"Üç Maymun"dan sonra bu ay gösterime girecek "Bir Zamanlar Anadolu'da" ile Nuri Bilge Ceylan'la ikinci kez ortak senaryoya imza atan Ercan Kesal filmi, rolünü ve düşlerini anlattı.

'BARA giden adam' olarak "Uzak"ta kendisine figüran rolü bulmasından bu yana sekiz yıl geçmiş. Oyuncu eşi Nazan Kesal'ın önünü açtığı bu tesadüfün ardından onu Nuri Bilge Ceylan ile yakınlaştıran ise Çehov tutkusu olmuş. Bir de gençce bir pratisyen hekim olarak mecburi hizmet için gittiği Anadolu'daki yaşamışlıkların öyküleri. Konuşmalarından anlaşılıyor ki Nuri Bilge Ceylan'a hayranlığı da büyük, sevgisi de. "Üç Maymun"daki senaryo katkıları ve iş

adamı rolüyle öne çıkan Ercan Kesal aslında gerçek düşünün yönetmenlik olduğunu söylüyor. İyi ve kötünün keskin çizgilerle ayrılmadığı, bilakis çokça birbirine karıştığı sıradan insanlık hallerinin yazıldığı "Bir Zamanlar Anadolu'da"nın senaristlerinden olan ve kısacık ama etkili muhtar rolünü de canlandıran Kesal ile sahibi olduğu özel hastanenin makam odasında buluştuk. 40 bin nüfusuyla İstanbul'un en kalabalık mahallesi sayılan

Piyalepaşa'daki küçük odasında bir işletmeci olarak artık beyaz doktor önlüğünü askıda bekletiyor ama şiir, dans, müzik, psikoloji, edebiyat ve en mühimi sinema derken hayat geçiyor.

"Bir Zamanlar Anadolu'da"nın sizin doktor olarak mecburi hizmet anılarınızdan kotarıldığını biliyoruz. Nasıl birikti bunca öykü?

İnsan doktora mahremiyetini açıyor. Bir yerim ağrıdı derken, hikayesini anlatabili-

Filmde Yılmaz Erdoğan polis, Fırat Tanış ise zanlı rolünde.

“NURİ BİLGE CEYLAN’IN BANA OYUNCULUK TAVSİYESİ ‘ABARTMA! ARTIZLIK YAPMA’ OLDU. ‘GERÇEK HAYATTA DA ROLÜNÜ İYİ OYNAYAN BİR ADAMSIN ZATEN,’ DEDİ. BENİM İÇİMDEKİ OYUNCUYU, VARSA EĞER, O ÇIKARDI ZATEN.”

yor. Aynı zamanda hep yönetmen olmak istiyordum ve bu nedenle İstanbul’a geldim. Gelgelelim güvencesiz, her şeyin havada olduğu bir hayat zordu. Ben de mesleğe geri döndüm. Doktorluğun avantajı ise mesleğim sayesinde aç kalmamamdır.

Taşradaki hayatınız nasıldı?

23 yaşında bir çocuksun ve hayat seni Anadolu’nun tam ortasına bırakmış. Günde yüzlerce hasta bakacaksın, ayda belki birkaç kez kasaba dışında tuhaf soruşturmalara, cinayetlere gideceksin. Akşam da kulüpte kaymakam beyle, savcı beyle içki içeceksin. Yalnız yaşayacaksın, tuhaf ölümler göreceksin... Kasaba yaşamını anlamaya başlayacaksın bir süre sonra ve artık onlardan birisi olduğunu düşüneceksin. İstanbul’a dönmek fikri yavaş yavaş uzaklaşacak...

Nuri Bilge Ceylan da siz de Çehov okuru ve hayranısınız değil mi?

Nuri Bilge Ceylan’la film festivali için Rusya’ya gittiğimizde Çehov’un yaşadığı yeri de ziyaret ettik. Yolculuk sırasında bile hikayelerini hatırladık ve hikayelerindeki bazı noktaları çok iyi hissettik. Rusya çok geniş bir memleket ve sonsuzluğu görüyor, hissediyorsunuz.

Filmin yazım aşaması nasıl başladı?

“Üç Maymun”dan sonra bir şeyler yapmak istedik. Biz arkadaşız, birlikte tatillere gidiyoruz, arada bir konu açıyoruz ve laf lafı açıyor. Bazıları yemek tarifi verir birbirine. Bizim sohbetlerde, insanlar, yaşam, sıkıntılarımız, bunlara nasıl baktığımız var. Filme konu olan bu yolculuktan bahsettim ve Ceylan’ın ilgisini çekti, ‘çok enteresan’ dedi... Ben de 25 yıl sonra yeniden gezdim oraları. Ardından Ebru (Ceylan) ile birlikte üçümüz çalışmaya başladık.

Ne kadar meşakkatli çalıştınız?

Uzun çalıştık, beş ay sürdü. Başlangıçtaki hikayemizle sonuçtaki birbirinden çok farklı. Çünkü yazdıklarınızın çekilebilir olması gerek! Zaten bir yönetmenin yani Nuri Bilge Ceylan’ın öykünün içinde olması bir şans. Senaryo ekibinin içinde bizi yönlendiriyor. Kendisi biliyorsunuz filmi kurgu masasında bitirir. Ama en azından bu kez, ‘sahada’ yani sette en rahat çalıştığı film oldu.

“Bir Zamanlar Anadolu’da” Nuri Bilge Ceylan’ın en uzun filmi olarak anılacak. Başlangıçta karakterler bu kadar çok muydu?

Aksine azalttık. Filmin uzunluğu da onun kararı; özellikle ‘şu işi halledelim gelelim’ niyetiyle yola çıkan adamların saatler içindeki hayal kırıklıklarını ve yorulmuşluklarını hissettirmek için uzun geceyi onlarla yaşamak elzemdi.

Kasabada bir cinayet işleniyor; savcı, doktor, polis, zanlı ve jandarma uzun bir yolculuktan sonra cesedi çıkararak dönüyorlar. Bu yolculuk, her biri için bir değişim süreci mi?

Evet, filmin olayı ‘bir cesedin başında sabaha kadar dolaşan bürokratlar’. Ama esas bu bürokratların kendileri ve birbiriyle verdiği mücadele. Gece çıktıkları kasabaya sabahleyin başka biçimde dönmüş olmaları. Filmin özeti de zaten çok açık; kasabalarda uzun, kıvrılan yollar hep bir şeylerin değişimini vaat eder ama aslında hayat başka bir ritimde sürprizsizce akar gider. Detaylar, insanların sıradan olmayan olaylarda ne yaşadığı, ne hissettiği önemlidir.

Filmde ‘yokluğu’ hatırlatılan kadınlar var. Ancak ‘masum’ bir genç kızın mucizevi etkisiyle hayata dönüyor bu hüzünlü erkekler. Neden?

Bence kadın her yerde. Muhtarın kızının

mucize gibi ortalığa çıkmasını ise tüm o yaşanmışlığın tozunu almak gibi var ettik. Kasabalarda kadın bürokrat yok, bankada, postanede, hastanede hemşire olarak çalışıyorlar ama. Gerçi sosyal hayatta kadın yok. Kasaba kulüplerinde mesela hep erkekler bir aradaydı. Anadolu’da birçok şey değişmemiş. Bürokrasinin birçok mekanizması hâlâ yavaş. Kasabalar yavaş yerler zaten.

Bir western kasabası ıssızlığı ve terk edilmişliği yakamızı bırakmıyor. Anadolu’yu yalnız bırakmadık mı?

Politik ve ekonomik bir sorun tabii. Türkiye’nin nüfus yapısı, ekonomik gidişatı tarıma dayalı nüfusun ihtiyaçlarını temin edemediği için göç oluyor. Anadolu’nun bilinen hikayesi bu işte! Ben de büyük kente gelen bir kasabalıyım ve illa ‘köyümüze geri dönelim’ demiyorum ama hâlâ oraları kalkındırmak meselesinden umutluyum. Çünkü toprağımız var. TV ve cep telefonu yiyecek halimiz yok, domates ve peynir de gerekiyor.

Ceylan’la çalışma sürecinde öğrendiğiniz en önemli şey nedir?

Oyunculuk çok zor! Yönetmenin kafasındaki adama uymak zorundasınız. Çünkü yazarken bu insan canlanıyor. En başında fizikinizle, boy pos, sakal bıyığınızla alakalı. Derken deneme çekimlerine geliyor ama o lafların ağızına uymadığını görüyorsun. Nuri Bilge Ceylan’ın meşhur kimselerle çalışma gibi derdi yoktur. Yılmaz Erdoğan’ı “Neşeli Hayat”taki rolüyle beğenmişti ve kafasındaki komişere uyuyordu.

“Uzak”taki ‘bara giren adam’ rolüyle bu çevreye girdiniz değil mi?

Şimdi eşim olan oyuncu Nazan Kesal filmdeydi ve bu rol için beni önermiş. Aslında “Üç Maymun”da da deneme çekimlerinde aday oyuncunun karşısında oynayarak casting’e yardımcı oluyordum. Bazen de patronu ben oynamak durumunda kalyordum. Bir gün Bilge’nin dikkatini çektim ve politikada başarısız olmuş işadami rolünü benim yapmamı istedi.

Ceylan’ın size oyunculukta en önemli tavsiyesi ne oldu?

Abartma, artizlik yapma! Gerçek hayatta da rolünü iyi oynayan bir adamsın zaten, dedi. Benim içimdeki oyuncuyu, varsa eğer, o çıkardı zaten. Zaten onun başarısı budur, bulur çıkarır sıradan bir insandan da...

Cannes’in jürisindeki Jude Law ödül töreninden sonra sizinle ilgilenmiş.

Çok şükür, ne şanslıyım diye kendi kendime söylüyorum. Talihim tabii ki Nuri Bilge Ceylan! Benim yaşadıklarımın onu şaşırtıyor olması bir talih, Çehov okumuş olmam benim talihim. Yoksa kim benim gibi 50 yaşında bir adamdan aktör yaratabilirdi ki? Erivan’da mesela Atom Egoyan film çıkışı bizi bekliyordu, şaşkınlık ve hayranlıkla tebrik etti. Sinemanın gücü işte! ■